

IUCN:N SUOJELUALUELUOKITUKSEN SOVELTAMINEN SUOMESSA

Mervi Heinonen ja Sanna-Kaisa Juvonen, Metsähallitus, luontopalvelut

Lopullinen versio 12.6.2013

Suojelualan määritelmän (IUCN 2008) käännös:

"Suojelualue on lainsäädäntöön tai muihin sitoviin päätöksiin perustuva, selkeästi rajattu ja tunnustettu maantieteellinen alue, jonka perustamisen tarkoituksena ja hoidon ensisijaisena tavoitteena on saavuttaa luonnon pysyvälunontainen suojelu sekä turvata siihen liittyvät kulttuuriset arvot ja ekosysteemipalvelujen saatavuus."

Taulukko 1. IUCN:n suojelualueluokat ja niiden määritelmät (2008). Käännökset 2013.

Luokka	Nimi	Määritelmä
Ia	Tiukasti suojeltu alue	Luokkaan Ia kuuluvat tiukasti suojellut alueet, jotka on perustettu biodiversiteetin ja mahdollisesti myös geologisten/geomorfologisten kohteiden suojeluun, ja joissa alueen virkistys- tai muu käyttö ja alueeseen vaikuttaminen ovat tarkkaan säädeltyjä ja rajoitettuja suojeluarvojen säilymistä varten. Tiukasti suojeltuja alueita voidaan käyttää korvaamattoman tärkeinä vertailualueina tieteellisessä tutkimuksessa ja ympäristön seurannassa.
Ib	Erämainen alue	Luokkaan Ib kuuluvat suojelualueet ovat yleensä suuria, muuttamattomia tai lähes muuttamattomia säilyneitä erämaisia ja asumattomia tai lähes asumattomia alueita, joita suojellaan ja hoidetaan niiden luonnontilaisuuden säilyttämiseksi.
II	Kansallispuisto	Luokkaan II kuuluvat suojelualueet ovat suuria luonnontilaisia tai lähes luonnontilaisia alueita, jotka on perustettu laajamittaisen ekologisen prosessin sekä alueelle tunnusomaisten lajien ja ekosysteemien suojelemiseksi. Ne muodostavat samalla perustan ympäristön ja perinteisen kulttuurin kannalta kestävän tutkimuksen ja opetuksen sekä henkisen hyvinvoinnin, virkistyskäytön, retkeilyn ja matkailun mahdollisuuksille.
III	Luonnonmuistomerkki	Luokkaan III kuuluvat suojelualueet on varattu yksittäisen luontokohteen suojelemiseen. Se voi olla mm. pinnanmuoto, geologinen muodostuma, merenalainen vuori tai luola, tai jopa elollinen luontokohta kuten vanha metsikkö. Nämä suojelualueet ovat yleensä melko pieniä, ja ovat usein vetovoimaisia käyntikohteita.
IV	Luontotyyppien tai lajien suojelu- ja hoitoalue	Luokkaan IV kuuluvien suojelualueiden ensisijaisena tavoitteena on tiettyjen lajien tai luontotyyppien suojelu, mikä heijastuu alueen hoitoon. Monilla luokkaan IV kuuluvilla alueilla lajien erityisvaatimukset tai luontotyyppien ylläpito edellyttävät toistuvia hoitotoimia, mutta aktiiviset toimenpiteet eivät ole luokkaan kuuluminen vaatimus.
V	Suojeltu maisema-alue	Luokkaan V kuuluvat suojelualueet, joilla ihmisen ja luonnon vuorovaikutus on aikojen kuluessa synnyttänyt ekologisesti, biologisesti, kulttuurisesti ja maisemallisesti erityisen arvokkaan kokonaisuuden. Näillä alueilla tämän perinteisen vuorovaikutuksen ylläpito on elintärkeää alueen luonnon suojelulle ja muiden arvojen säilyttämiseksi.
VI	Luonnonvarojen hoito- ja suojelualue	Luokkaan VI kuuluvien suojelualueiden tavoitteena on suojella ekosysteemejä ja luontotyyppiä säilyttäen niihin liittyvät kulttuuriset arvot ja luonnonvarojen perinteiset hoito- ja käyttötavat. Alueet ovat yleensä laajoja ja suurimmaksi osaksi luonnontilaisia. Osalla alueesta sellainen luonnonvarojen kestävä hoito ja pienimuotoinen ei-teollinen käyttö, joka ei vaaranna suojelutavoitteita, on yhtenä päätarkoituksena.

Liite 2. IUCN:n suojelualueen ja suojelualueluokkien määritelmät englanniksi

Lähde: Guidelines for Applying IUCN Protected Area Management Categories (2008)

IUCN:n suojelualuemääritelmä englanniksi

A clearly defined geographical space, recognised, dedicated and managed, through legal or other effective means, to achieve the long-term conservation of nature with associated ecosystem services and cultural values.

IUCN:n suojelualueluokkien määritelmät englanniksi

Category Ia: Strict nature reserve

Category Ia are strictly protected areas set aside to protect biodiversity and also possibly geological/geomorphological features, where human visitation, use and impacts are strictly controlled and limited to ensure protection of the conservation values. Such protected areas can serve as indispensable reference areas for scientific research and monitoring.

Category Ib: Wilderness area

Category Ib protected areas are usually large unmodified or slightly modified areas, retaining their natural character and influence, without permanent or significant human habitation, which are protected and managed so as to preserve their natural condition.

Category II: National park

Category II protected areas are large natural or near natural areas set aside to protect large-scale ecological processes, along with the complement of species and ecosystems characteristic of the area, which also provide a foundation for environmentally and culturally compatible spiritual, scientific, educational, recreational and visitor opportunities.

Category III: Natural monument or feature

Category III protected areas are set aside to protect a specific natural monument, which can be a landform, sea mount, submarine cavern, geological feature such as a cave or even a living feature such as an ancient grove. They are generally quite small protected areas and often have high visitor value.

Category IV: Habitat/species management area

Category IV protected areas aim to protect particular species or habitats and management reflects this priority. Many category IV protected areas will need regular, active interventions to address the requirements of particular species or to maintain habitats, but this is not a requirement of the category.

Category V: Protected landscape/seascape

A protected area where the interaction of people and nature over time has produced an area of distinct character with significant ecological, biological, cultural and scenic value: and where safeguarding the integrity of this interaction is vital to protecting and sustaining the area and its associated nature conservation and other values.

Category VI: Protected area with sustainable use of natural resources

Category VI protected areas conserve ecosystems and habitats, together with associated cultural values and traditional natural resource management systems. They are generally large, with most of the area in a natural condition, where a proportion is under sustainable natural resource management and where low-level non-industrial use of natural resources compatible with nature conservation is seen as one of the main aims of the area.